

'Grusvejen' på Hellebækvej er stadig genstand for megen debat. Desværre har omdannelsen af vejen ført til, at et par af vores medlemmer i protest har meldt sig ud af Hellebæk Kohaves Venner. Det er vi selvfølgelig meget ked af. Men vi vil gerne endnu en gang understrege, at foreningen ikke har noget som helst at gøre med omlæggelsen af vejen og med de problemer, som den har ført med sig.

Vejen er Kronborg Statsskovdistrikts ansvar – og netop derfor har vi bedt statsskovdistriktet fortælle i tillægget til nyhedsbrevet her, hvordan situationen omkring vejen er nu. Hvad var statsskovdistriktets udgangspunkt for arbejdet med vejen, og hvordan er det skredet frem? Og hvad gør man for at imødekomme den kritik, der har været af vejen? Læs Peter Skjød-Rasmussens redegørelse i tillægget!

Hellebækvej set mod Roevej til højre i billedet. Foto: N.G.

Ved Helsingørmessen i marts i år blev den nye foreningsfolder præsenteret. Vi synes selv, at den både er flot, appetitvækkende og informativ. Hvis vi skal fremhæve en enkelt ting, må det være kortmaterialet. Det er væsentligt forbedret i den nye udgave takket være, en aftale med Helsingør Ski- og Orienteringsklub om tiladelse til at anvende deres kortmateriale.

Kortet fra den nye folder.

Siden sidst

Sommerens gang 2007 i Hellebæk Kohave

Den store mængde regn betød, at der rundt omkring i kohaven opstod mange små vandhuller, og at bækken, der afvander Bøgeholm Sø, brusede af sted nærmest som en svensk elv. Alt dette vand har forhåbentlig været til gavn for frøer og vandinsekter.

Kalender/oversigt

(Hold øje med hjemmesiden for ændringer og tilføjelser)

Svampetur i Teglstrup Hegn

- Søndag d. 30. september kl. 10.00

Fugletræktur ved Julebæk

- Søndag d. 7. oktober kl. 10.00

Fugletræktur ved Julebæk

- Søndag d. 28. oktober kl. 10.00

Fototur Løvfald

- Søndag d. 4. november kl. 10.00

Inden de store regnmængder havde vi en varm periode i begyndelsen af juni. Mange sommerfugle havde her en god flyvetid, og i højmosen Skidendam kunne der ses op til 20 moseperlemorsommerfugle lavt flaksende over tuerne. Det er en art, der næsten kun kan ses i højmoser. Sommerkantarellerne kom tidligt allerede i juni, hvormod de fleste efterårssvampe i skrivende stund stadig lader vente på sig i større mængder.

I modsætning til sidste år fik grågæssene rigtig mange flyvefærdige unger, og langt hen i juli kunne man stadig se de store velnærede unger græsse i småflokke sammen med forældre-fuglene omkring Pernillesøen. Den gode ynglesucces er sikkert godt hjulpet på vej af den 'skab', der i disse år har ramt rævene i Nordsjælland og næsten udryddet bestanden. I øjeblikket er det derfor sjældent, man ser en ræv ude i kohaven. Om et par år vil der sikkert igen være mange, men indtil da vil mange fugle og pattedyr nyde godt af disse næsten rævefrie år.

Tårnfalkeparret flyttede væk fra kassen på avlsgården og ned til en nærliggende redekasse ved den store bunker. Yngleresultatet blev tre unger, som i disse dage kan ses flyve rundt omkring haven i avlsgården, hvor de ofte sidder i de gamle træer. Her i haven ynglede stær og skovspurv i 'stærehotellet', men der var stadig ledige værelser.

På de vilde blomsters dag var der også vilde dyr. Gunnar fortæller om snogens gule nakkepletter. Foto: N.G.

Lærkefalken fik tre unger sidste år, men desværre ser det ud til, at der i år ikke er kommet flyvefærdige unger fra reden. Men de to gamle fugle har langt hen i august opholdt sig ved reden og forsvaret den gennem højlydt skrigen, når andre rovfugle eller mulige fjender har formastet sig nær. Så måske er der alligevel kommet unger.

Rørhøgene ved Videløkke Dam er gennem hele sommeren set jage ude over det åbne terræn eller flyve til eller fra rede. Men desværre er kanten af Videløkke Dam nu groet så meget til, at det ikke er muligt at overskue dammen. Derfor er det blevet svært at følge med i rørhøgfamiliens gøren og laden.

Så alt i alt har sæsonen for dyrelivet herude trods vejret ikke været så ringe endda.

De vilde blomsters dag.

Søndag den 17. juni var dagen, hvor overtroldmanden fra Botanisk Forening Gunnar Rylander Hansen tog over 40 deltagere med på en magisk vandring i Kohaven.

Emnet var "Heksebryg, overtro og lægende urter".

Solen skinnede, Kohavens blomster stod i fuldt flor, og talrige var de sagn og historier, Gunnar kunne fortælle og drage ind i nutidens interesse for naturmedicin.

Dagen sluttede i øsregn med spruttende bøffer og sydende pølser på grillen Hør, var der mon ikke en heks der lo?

En håndfuld håbefulde kantareller

Som det fremgår af "Siden sidst", var der faktisk godt gang i kantarellerne i begyndelsen af juli, hvor vi holdt sommersvampetur – dog ikke omkring Bondedammen. I hvert var fremmødet 4. juli noget smalt. Måske var det alligevel stranden, der trak? Eller sommerudsalget? Men vi gik en dejlig tur omkring søen og nød kiggene ud under bøgene til glimtende vand, åkander og småhektiske blishønefamilier. Hvad blev det til af svampe? En håndfuld håbefulde kantareller.

Folk, fæ og frokost

Søndag 15. juli var det solskinsvej, hvilket huskes i denne regntunge sommer. 40 voksne og børn gik glade og forventningsfulde sammen med Kurt Larsen på kovanndring. Det skotske højlandskvæg og limousinekvæget er tålmodige og fortrolige med mennesker, men gå aldrig mellem en kalv og dens mor, formanede Kurt.

Spørgelysten var som altid stor. Man fornemmede en ægte interesse for de økologiske tanker, der ligger bag, hvad de indebærer, og hvilken indflydelse økologien på lang sigt har på jord, dyr og mennesker.

Og så blev der ellers smagt på økologien ved den efterfølgende frokost, hvor Kurt Larsens øko-pølser svandt som dug for solen.

Kurt i gang ved grillen med smagsprøver. Foto: N.G.

Ønsker man at bestille Kurt Larsens økologiske kødprodukter, kan han kontaktes på tlf. 49 75 87 26.

Som noget nyt forhandler Esum Møllegård nu også Kurt Larsens øko-pølser – et fint supplement til de økologiske grøntsager mm., som man også kan købe der.

Høslæt på engen.

Engen blev slået i strålende solskin og med højt humør søndag den 24. juni. Og så var det bare slut med det fine vejr. Regnen satte ind, og dermed en effektiv stopper for en senere bjergning af høet. Så det ligger der stadig, men nu under en høj ny vegetation, som vi vil prøve at få slået og bjerget her i efteråret.

Lige før nyhedsbrevet skulle i trykken, har vi modtaget den seneste inventering for høengen fra botanikker Jan Larsen med følgende kommentarer:

”Hermed det allernyeste.

Vi er nu oppe på 187 forskellige registrerede taxonomiske enheder (”arter”).

Det skal blive spændende at følge udviklingen de kommende år - i år er der kommet 27 nye på listen.

En af disse er en ganske anonym og uanseelig lille græsart, som regnes for ret sjælden (*Bromus hordaceus* ssp *pseudothomenii*). Den er kun fundet i få eksemplarer ved vejkanten på et ganske kort stykke.

Vandportulak er en anden meget spændende plante som uden tvivl har nydt godt af at der er kommet mere lys til området, samtidigt med, at høstfolkene har trampet godt rundt i området. Denne plantes frø må have ligget i jorden i årevis og ventet på deres chance.

Høstfolkets trampen har blotlagt jord som de kunne spire på idet de blev eksponeret for lys og luft. Der er ganske meget af den for tiden, men det er en art som er

kendt for at kunne forsvinde igen lige så hurtigt som den dukker op, så nyd den mens den er der.

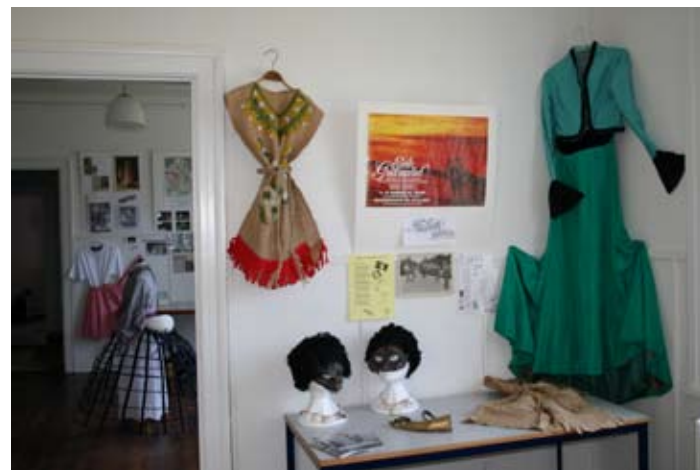
Endelig er der også fundet den meget sjældne Hvid Dueurt (meget få) som uden tvivl er indslæbt til engen via høstfolket!

God fornøjelse med Jeres eng. Jan Larsen ”

Inventeringslisten vil blive lagt på vores hjemmeside.

Teatergruppens udstilling

Som optakt til Hammermøllens Teatergruppes sommer-spil ”Oktobernatten” udstillede teatergruppen kostymer og rekvisitter fra de sidste 19 års teaterstykker ved en udstilling på Avlsgården i perioden 22. juli til 26. august. Når udstillingen var placeret på Avlsgården skyldes det, at teaterforeningen låner lokaler her til syning af kostymer samt fremstilling af rekvisitter. En rigtig flot udstilling.

Kostumer og masker klædte lokalerne godt. Foto: N.G.

Kommende arrangementer

Svampetur i Teglstrup Hegn

Søndag d. 30. september kl. 10.00

På dette tidspunkt regner vi med, at mange af de gode efterårssvampe er kommet frem. Den regnfulde sommer burde have givet gode vækstbetingelser for svampene, men man kan aldrig være sikker, når det gælder naturens fænomener. Vi koncentrerer os om spise-svampe og håber på at finde forskellige kantareller, rørhatte, skørhatte mv.

Medbring kniv og kurv til svampe.

Turleder: Klavs Ibsen-Bjerget.

Mødested: Hellebæk Avlsgård, Hellebækvej 87.

Turen varer ca. 3 timer.

Turen er gratis for medlemmer, andre deltagere betaler 20 kr.

Ikke alle er spiselige, men smukke kan de være. Foto: N.G.

Fugletræktur ved Julebæk

Søndag d. 7. oktober kl. 10.00

Fugletrækket er nu på sit højeste. Det er tid for det store træk af musvåger fra Skandinavien, hvor der kan komme op til tusind fugle på en god trækdag. Gæs, edderfugle, ringduer og småfugle er godt i gang med deres træk. Havørn og vandrefalk kan dukke op som et kuriosum. Vi vil stå på stranden og observere trækket 2-3 timer, så tag varmt tøj på og medbring kikkert. Evt. kan kikkert lejes på stedet for 10,- kr.

Turleder: Steen Søgaard.

Mødested: P-pladsen ved Julebækhus på Nordre Strandvej.

Turen varer 2-3 timer, afhængig af omfanget af fugletrækket.

Gratis for medlemmer, andre 20,- kr.

Fugletræktur ved Julebæk

Søndag d. 28. oktober kl. 10.00

Vi holder to fugletrækture dette efterår og prøver også at observere længere henne i træksæsonen. Gæs, alliker og sanglærker vil måske nu dominere, men stadig kan der ses en del musvåger. Derudover kan der begynde at dukke duehøge op på trækket, og havørnen har sin hovedtræktid nu. Vi vil stå på stranden og observere trækket 2-3 timer, så tag varmt tøj på og medbring kikkert. Evt. kan kikkert lejes på stedet for 10,- kr.

Turleder: Steen Søgaard.

Mødested: P-pladsen ved Julebækhus på Nordre Strandvej.

Bemærk, at det nu er blevet vintertid!

Turen varer 2-3 timer, afhængig af omfanget af fugletrækket.

Gratis for medlemmer, andre 20,- kr.

Fototur Løvfald

Søndag d. 4. nov kl. 10.00 til ca. 14.00

Igen en tur med naturfotograf Henrik Schurmann, hvor han giver råd og anvisning om naturfotografering, med bla. efterårs-farverne som motiv. Du har mulighed for at få et print af dit bedste digitale billede.

Det er ikke en forudsætning, at du har været mrd på tidligere ture. Du skal bare komme for at få en dejlig dag i naturen.

Mødested Hellebæk Avlsgård, Hellebækvej 87.

Mødetid 10.00 til ca. 14.00

Gratis for medlemmer, andre 20,- kr.

Medbring madpakke og drikke. Påklædning efter årstiden

Redekasseprojekt.

Det er på tide her i efteråret / vinteren at få gang i redekasseprojektet igen. Værktøjet og materialerne har vi, vi mangler bare nogle raske folk, der vil være med til at fremstille og hænge redekasserne op.

Kontakt Niels tlf. 49263126 eller e-mail nielsg48@hotmail.com.

Nyt fra medlemmerne

Beklageligvis er der langt mellem de modtagne bidrag. Vi efterlyser fortsat indlæg til denne rubrik. Der må da være nogle, der har noget på hjerte, de må dele med os andre. Det være sig ros eller ris til foreningen, forslag til ture, foredrag mv.

Deadline for indlæg til næste nummer af nyhedsbrev. Fredag den 4 januar 2008

Kontakt til Foreningen

www.kohavensvenner.dk

Formand

Steen Søgaard

Tlf. 49707230/20303556

E-mail steogmag@hotmail.com

Kasserer/redaktør

Niels Grønkjær

Tlf. 49263126

E-mail nielsg48@hotmail.com

Hellebækvej

et pilotprojekt uden en færdig løsning lige 'for enden af vejen'

Af Peter Skjøl-Rasmussen, Kronborg Statsskovdistrikt

Visionen

Danmark er et af de lande i Europa, som har mest land under plov i forhold til det totale areal, idet størstedelen af landet er dyrkningseget. Dette har betydet en væsentlig tilbagegang af lysåbne arealer som enge, moser og overdrev, der f.eks. i år 1800 udgjorde 65 % af landet, og i dag kun udgør 0,9 % af landbrugsarealet.

I 1999 fremlagde Skov- og Naturstyrelsen en revideret naturplejestrategi og -politik, som blandt andet fremsatte en række arealmæssige mål vedr. forøgelse af statens lysåbne arealer. Den 1. marts 2001 overtog Kronborg Statsskovdistrikt et ca. 290 ha stort tidligere overdrevslandskab beliggende omkring Hellebæk Avlsgård. Til arealerne er tilknyttet en særlig omfangsrig kultur- og naturhistorie, samt flere tinglyste fredninger af 1952, som fordrer, at arealerne udlægges som græsgange og bibeholder den tidligere overdrevslignende tilstand.

I overensstemmelse med fredningerne, samt udpegningsområdet som særlig bevaringsværdigt set i europæisk perspektiv (Natura 2000), foreslog Kronborg Statsskovdistrikt, at man etablerede et større sammenhængende naturområde, som ud over at repræsentere mange sjæld-

ne og bevaringsværdige habitater, også tilbyder mange rekreative muligheder i en landsdel med tæt befolkning og store byområder. I en tid, hvor tanker om kommende nationalparker og grønne korridorer tog form, ville arealet være et stort aktiv for lokalområdet.

Visionen om at skabe en kohave tog form. Et kæmpe areal med sjældne overdrev, urørte skove, store søarealer og historiske bygninger. Et område hvor publikum med bil, på cykel eller gående, frit kunne køre eller gå ind og nyde de græssende kreaturer som spankulerede over vejen. Som i en dyrehave, hvor man kunne køre ud med sin picnic-kurv og se dyrene på nært hold, forstå og lære sammenhængen mellem mennesket og naturen. Natur og kultur.

Midt gennem arealet løber Hellebækvej, som altid har haft en meget hurtig og markant trafik. Vejen har gennem tiden fungeret som gennemfartsvej fra Hellebæk til Nygård, og via Helsingør-motorvejen til København. For at realisere visionen om det publikumsvenlige og naturrige Hellebæk Kohave foreslog Skov- og Naturstyrelsen i 2003 Helsingør Byråd, at staten overtog den

kommunale asfaltvej og konverterede den til en stille grusvej åben for almindelig færdsel. Hovedfærdslen skulle nu ske ad Skindersøvej. Byrådet besluttede nedlæggelsen af den eksisterende asfaltvej. Efter offentlig høring, vedtog Byrådet den 19. april 2004 at overdrage ca. 2 km af Hellebækvej til statsskoven. Den 11. oktober 2006 blev overførslen og de matrikulære forhold godkendt af Kort- og Matrikelstyrelsen.

For første gang i dansk historie er en velfungerende asfaltvej overdraget til staten med nedlæggelse og knusning for øje. Pilotprojektet var enestående og nyt, og da Skov- og Naturstyrelsen ikke havde erfaringer fra lignende projekter, allierede man sig med nogle rådgivende ingeniører, der også så opgaven som en udfordring. I samarbejde med Helsingør Kommune blev planen for nedlæggelsen iværksat, og vejen blev knust endeligt i uge 49, 2006. Som ved skovens andre grusveje blev der kørt ler og grus på. Første blev placeret i hver ende af vejen i forventning om at Statsskovdistriktet får dispensation til at hæve hegningerne langs vejen, og portaler med Skov- og Naturstyrelsens logo blev opført.

Realiteten

Ifølge projekteringen skulle vejen kunne bære trafikken, men dog med en beskaffenhed som medførte nedsat hastighed. Det viste sig dog hurtigt, at der kun var en ringe reduktion af trafikmængden, og at trafikanter, trods klæbrigt mudder på bilerne, fastholdt kørslen gennem Hellebæk Kohave. Fire uger efter, at vejen var færdig, registrerede Teknisk Forvaltning 447 gennemkørende biler pr. døgn med en gennemsnitshastighed på 43,9 km/h. 85 % af de gennemkørende biler kørte 56,5 km/h. Skovdistriktet var ligeledes forundret over mængden af lastbiler og busser. Måske skyldes det at Hellebækvej er den oftest anviste rute på de elektroniske GPS'ere, som vognmændene kører efter.

På trods af at de fleste mennesker har en mening om Hellebækvej, har der hele tiden været en positiv opbakning til projektet, og Statsskovdistriktet har ikke mod-

taget mange klager. Hen over sommeren 2007 viste det sig, at den knuste asfalt kitter sammen under varme og konstant påvirkning, og at gruset blæser væk pga. den intensive trafik. Dette resulterer i en forholdsvis ringe vejstandard, og kommunen samt Statsskovdistriktet begyndte at modtage de første klager. På trods heraf fortsatte den intensive trafik, hastigheden på vejen var stadig for høj, og folk var bange for at færdes på vejen. Skovdistriktet erkendte hurtigt, at vejen ikke er velegnet for især de bløde trafikanter, og aftalte et møde med de rådgivende ingeniører, som mildest talt var overraskede over resultatet. Vejen skulle ikke have set sådan ud. I denne erkendelse påbegyndte distriktet selv i sensommeren 2007 at eksperimentere med slidlag, vejkasse, sammensætningen af grus, fræsning og rabatter.

Perspektivet

Hellebækvej mellem Fuglefængerhuset og Kohavehus tilhører i dag statsskoven. Et pilotprojekt er iværksat, hvor der ikke er en færdig løsning ”for enden af vejen”. Distriktet, som er vant til at tænke langsigtet, hører gerne erfaringer, lytter til publikum og arbejder fortsat med etablere en stille skovvej gennem den smukke Hellebæk Kohave. Et paradoks har dog åbenbaret sig: Er vejen i god stand, kører folk for hurtigt, og er den for dårlig, er det til gene for de bløde trafikanter. Dog kører der fortsat mange biler gennem området – uafhængig af vejstandard. Derfor vurderer distriktet, at tiden endnu ikke er moden til at tage hegningerne ned, uafhængigt om der er hjemmel eller ej. At placere vejbump og andre fartdæmpende foranstaltninger mener distriktet ikke er foreneligt med området.

Distriktet tror fortsat på visionen og vil arbejde for ønsket om en naturperle som er tilgængelig for alle - på et bæredygtigt grundlag. Skov- og Naturstyrelsen forvalter statens grønne arealer. Hellebækvej er nu en del af et sammenhængende naturområde og ikke længere blot en vej mellem Hellebæk og Nygård – dette er det fremtidige perspektiv.

Fræsemaskinen i brug.
Foto: Peter Rasmussen